

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №12/29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол №10/16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „БИЗНЕС ИСТОРИЯ“

ЗА СПЕЦ: Всички специалности (с изключение на ПН „Информатика и компютърни науки“); ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 3

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 120 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 4

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	60	-

Изготвили програмата:

1.
(чл.-кор. проф. дин Иван Русев)

2.
(гл. ас. д-р Петя Ангелова)

Ръководител катедра:
„Управление и администрация“ (доц. д-р Десислава Серафимова)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината, историческо развитие и място в университетските програми:

Дисциплината „Бизнес история“ (Business History) е дял на „Стопанската история“ („История на икономиката“), която е фундаментална в големите европейски и извъневропейски университетски центрове още от втората половина на XIX в. В България тя се налага в програмите на икономическите и юридическите специалности веднага след края на Първата световна война през 20-те години на XX в. – т.е. тя съпътства процесите на „раждане“ и утвърждаване на учебните програми на първите български икономически специалности и висши училища. Практиката е доказала, че дисциплината може да съставлява важен елемент на фундаменталната подготовка на специалистите с висша квалификация. Тя дава отговор не само на закономерния стремеж на хората да опознаят миналото, но преди всичко въз основа на натрупания исторически опит, тя спомага да се предоставят знания и методи, чрез които по-лесно биха намерили обяснение съвременните икономически процеси и иновации, а и по-точно биха могли да се прогнозира тенденциите на бъдещото икономическо развитие. Разглежда се по този начин, дисциплината, макар и историческа, придобива и много живо съвременно звучене.

Дисциплината „Бизнес история“ има за цел да представи историческите тенденции в модерния бизнес, неговото развитие през последните няколко века, довели до необходимостта от съвременните иновации.

ЗНАНИЯТА, УМЕНИЯТА, РЕЗУЛТАТИТЕ от изучаването на дисциплината:

Предлага знания за общите закономерности и за специфичните особености в стопанското развитие.

Запознава и дава аналитични обяснения на основни икономически понятия, ситуиращ ги в конкретните исторически епохи.

На тази основа запознава в детайли студентите с изминатия път в развитието на бизнеса в световен и национален мащаб.

Развива в студентите умения за аналитичен, интердисциплинарен подход при разрешаване на актуалните икономически проблеми на съвременния глобализиращ се свят.

Приложение на знанията и уменията:

Дисциплината запознава и дава аналитични обяснения на основни икономически понятия, като ги ситуираща в конкретните исторически епохи. Така тя способства уменията за задълбочен, професионален анализ на икономически събития и процеси.

Способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения:

Дисциплината предоставя базисна стопанско-историческа култура на бъдещите специалисти с висше образование в сферата на икономиката, управлението и администрацията, туризма и ги подготвя за тяхната реализация на всички нива на професионалното поприще, в най-голяма степен за висшите управленски постове.

Учебната дисциплина „Бизнес история“ предлага възможност за придобиване на езикова грамотност, личностна компетентност и културна осведоменост и изява.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1.	ТЕМА 1. Стопанската история като наука. Дяловете на „Стопанската история“. „Бизнес историята“ като дял на	2	2	

	„Стопанската история“ – поява и развитие. Периодизация на стопанско-историческия процес			
2.	ТЕМА 2. В търсене на традициите и различните стопански модели. Стопанството на древноизточните и античните цивилизации до V век сл. Хр.	2	2	
3.	ТЕМА 3. Стопанският модел на Европа. Същност и особености на феодалните отношения в Европа. Стопанско развитие на средновековния град	2	2	
4.	ТЕМА 4. Стопанско развитие и феодални отношения в средновековна България (VII–XIV в.)	2	2	
5.	ТЕМА 5. Възникване на модерния бизнес. Факторите. Същност и зараждане на капитализма в Европа. Генералната трансформация	4	4	
6.	ТЕМА 6. Индустриалната революция. Извършване на индустриалната революция в големите държави на Европа, Америка и Азия	2	2	
7.	ТЕМА 7. Икономическото развитие на българските земи през епохата на Възраждането (XVIII–XIX в.). Зараждане и прояви на модерното българско търговско предприемачество	2	2	
8.	ТЕМА 8. Модернизацията на XIX в. и новата бизнес-среда. Световното стопанство от 70-те години на XIX в. до края на Първата световна война – обща характеристика и особености по страни и региони	4	4	
9.	ТЕМА 9. На прага на два века: българската икономика и бизнес от Освобождението до 1918 г.	2	2	
10.	ТЕМА 10. Икономическото развитие през междувоенния период (20-те – 30-те год. на XX в.) – в световен и в национален (български) аспект. Великата (Голямата) депресия през 1929–1933 г. Бизнесът в България през първата половина на XX в.	4	4	
11.	ТЕМА 11. Световното икономическо развитие по време на Втората световна война (1939–1945). Българското стопанство в годините на войната	2	2	
12.	ТЕМА 12. Основни насоки и динамика в развитието на световното стопанство след Втората световна война (1945–1989). Променените бизнес-условия в света. Международните организации	2	2	
	Общо:	30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Контролна работа – тест (с отворени, затворени или смесени	1	10

	въпроси)		
1.2.	Курсова работа (по предварително избрана или зададена тема)	1	20
Общо за семестриалното оценяване:		2	30
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест със затворени и отворени въпроси)	1	30
Общо за сесийното оценяване:		1	30
Общо за всички форми на контрол:		3	60

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

- 1. Русев, И.** История на икономиката в понятия, акценти и илюстрации. Електронен учебник и подбрана библиография. Издателска къща „СТЕНО” – Варна, 2018, 227 стр. (ISBN 978-954-449-997-6)
- 2. Русев, И.** История на бизнеса. Електронен учебник. Изд. „Наука и икономика”. Икономически университет – Варна, 2013. (ISBN 978-954-21-0683-8)
- 3. Русев, И.** История на икономиката. Електронен учебник. Изд. „Наука и икономика”. Икономически университет – Варна, 2014. (ISBN 978-954-21-0851-1)
- 4. Русев, И.** Глобализация. Кратък електронен учебник и библиография. Издателска къща „СТЕНО” – Варна, 2013. (ISBN 978-954-449-647-0)
- 5. Тютюнджиев, И., И. Лазаров, Пл. Павлов, И. Русев, М. Палангурски, Ал. Костов.** Стопанска история на България. Издателство „Ровита” – В. Търново, 2011.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

- 1. Русев, И.** Търговската модерност на Българското възраждане като култура и практика. Изследване и извори. Издателство „Ровита“, В. Търново, 2015.
- 2. Русев, И.** Фирми и манифактури в Сливенско-Котленския район през Възраждането. Издателство „Фабер” – В. Търново, 1996.
- 3. Любенова, С., Т. Парушев.** Стопанска история. Методическо ръководство за семинарни занятия. Варна, 2008.
- 4. Димитров, Д.** Стопанска история. София, 2011.
- 5. Беров, Л.** Икономическото развитие на България през вековете. София, 1974.
- 6. Беров, Л.** Стопанска история. Икономическото развитие на света от древността до наши дни. София, 1996.
- 7. Саздов, Д. и кол.** История на националното и световното стопанство. София, 2005.
- 8.** Сборник документи и материали по стопанска история. Съставители: д-р Никел И. Нешева-Кьосева, д-р Димитър Ст. Димитров. Изд. УНСС. С., 1999.
- 9. Roussev, I.** Old Glory Returns: the Port of Varna and the Trade in the Bulgarian Lands during the 19th Century Third Quarter. – Papers of Bulgarian Academy of Sciences, Humanities and Social Sciences, Vol. 3, No 1, 2016, pp. 79–93.
- 10. Roussev, I.** The Black Sea Port-city in the Road of Modernization. The First Modern Attempts in Varna during the 1840s – 1870s. – in: Port cities of the Western Black sea coast and the Danube. Economic and social development in the long nineteenth century. Edited by Constantin Ardeleanu and Andreas Lyberatos. Black Sea History vol. I, Ionian University, Greece, 2015, pp. 214–224.